

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Drömligt diffust men ändå jordnära

Möller-Sibeliuss, Anna

Published in:
Vasabladet

Published: 08/09/2020

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Möller-Sibeliuss, A. (2020). Drömligt diffust men ändå jordnära: [Recension av Henrika Ringboms diktsamling *En röst finns bara när någon hör den*]. *Vasabladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201148057>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Henrika Ringbom: En röst finns bara när någon hör den. Dikter. Förlaget 2020.

Trampstenar och dröm i japanskinspirerad dikt

”jag lyssnar till nuet på dånets botten”, skriver Henrika Ringbom i sin nya diktsamling ”En röst finns bara när någon hör den”, med uppmärksamhetens och eftersinnandets paus inskriven som ett tomrum i texten.

På samma sätt som diktjaget försöker uppfatta nuet på dånets botten behövs läsaren för att fylla ”någons” plats och höra diktsamlingens röst och ta emot själva texten. Samlingens första avdelning som rubricerats ”Vem är du” tematiserar konstens roll just med den utgångspunkten.

För egen del tar jag uppmaningen på allvar och känner också hur svårt uppdraget är, för ”rösten” i Ringboms diktsamling är inte riktigt sådan att den bildar en förnimbar personlighet, så som man kan känna att det är med vissa poeter. Jag bestämmer mig för att inte försöka få grepp om en sammanhållen gestalt, att inte läsa den här samlingen så.

”Både inne i och utanför / huset världen / har jag länge vetat / att livet förvandlas / till något som liknar en dröm / också för oss som lever”

Jag ser den dikten som en vägledare: Ringbom fångar något av det drömligt diffusa i tillvaron och konsten. Det betyder inte att hennes text är särskilt eterisk, för ofta nog är tonfallet ytterst sakligt och jordnära och iakttagelserna av omvärlden konkreta. Men själva helhetsprojektet rör sig på det planet, kunde man kanske säga?

Formmässigt och tematiskt är diktsamlingen också varierande, men avdelningarnas namn ger ett slags lyriska koordinater: Vem är du, I rummet, På spelplatsen, I spegeln, Äpplet, Sorgens fåglar, Tyngdkraften, Trampstenar, Regnet, Trösten.

En dikt lyder så här: ”Jag får längta efter äpplet / Jag längtar efter äpplet / Jag sträcker mig efter äpplet / Jag plockar äpplet och äter”

Ska dikten förstås metaforiskt, och vilka konnotationer finns i så fall kring äpplet – syftar det på kunskapens träd på gott och ont i bibelns skapelseberättelse till exempel? Eller är dikten en saklig skildring av en som funderar på att äta ett äpple och sedan gör det och är poängen då att tillmäta även en sådan till synes trivial handling värde? Eller är det fråga om en rent språklig utsaga där de små förskjutningarna, assonanserna och sekvenserna är i fokus? Eller är det en filosofisk dikt om frihet, intention och handling? Är det en dröm? Är det läsaren som avgör och väljer?

Sviten ”Trampstenar” är skriven i två kortradiga versgrupper fördelade över boksidorna och dikterna ser ut som, ja flata stenar för tanken att trampa på, inbjudande till kontemplation som under en stillsam vandring i en stor (japansk föreställer jag mig) trädgård. Ibland formar sig dikterna typografiskt till något som liknar ett fågelsträck, som flyttfåglar på väg bort eller tillbaka.

Sviten ”Sorgens fåglar” är ett slags lyrisk kommentar till ett no-skådespel av Motokiyo Zeami. Den tematiserar människans våld och skuld gentemot fåglarna (naturen överlag?), och hur dessa slår tillbaka mot henne själv. Men ingen väg ut ur det onda kretsloppet verkar finnas, övergreppen fortsätter i nästa generation från fader till dotter som något ödesbestämt.

I diktsamlingens sista dikt som enligt författarens tilläggsinformation längst bak i boken har inspirerats av fredsparken utanför den urblåsta domen i Hiroshima, tempelön Miya-Jima utanför staden och några av Kyotos tempelträdgårdar, skriver hon: "låt alla själar vila / i frid vi ska inte upprepa / det onda". Det låter mer som en besvärjelse mot ett reellt hot än som en lugn förvissning.

Det är inte alldeles lätt att uppfatta, levandegöra eller ge mening åt det som författaren själv refererar till och kanske har upplevt, men ett slags subtil sorgsen resignation över mänsklighetens tillstånd skymtar fram här och där i Ringboms samling. Det är när de smärtpunkterna anas som hennes text berör mig allra mest.

Anna Möller-Sibelius